

KORRESPONDENT

HANDLOWY, PRZEMYSŁOWY

I

Korrespondent Handlowy, Przemysłowy i Rolniczy, wychodzi

ROLNICZY

(dwa razy na tydzień przy Gazecie Warszawskiej.)

Dnia 7 Sycznia

N^{ro} 2.

Roku 1843.

CZY ZAWARTY POKÓJ w CHINACH i INDIACH WSCHDONICH WPLYNIE NA OŻYWIENIE NASZEGO HANDLU, i CZY MOŻNA TRWAŁEGO ULEPSZENIA SPODZIEWAĆ SIĘ.

Oto jest kwestja ważna, stanowcza, tak dla nas jak i dla całego świata handlowego i przemysłowego, oto jest kwestja której rozwiązanie ma wpłynąć na ożywienie tyłu fabryk w Anglii, i na polepszenie bytu ogólnego.

Powrócenie przyjaznych stosunków z Państwem Niebieskim, zdejmuje z Anglii ogromny ciężar wojny tak kosztownej która wyczerpywała zasoby skarbu, otwiera zatamowaną drogę odbytu na towary wełniane, bawełniane, które w billansie handlowym przeważnie zajmują miejsce gdyż summa blisko do 36 milionów złotych figuruje i otwiera targ 300 milionów konsumentów.

Rozszerzenie stosunków handlowych jest stałym celem przez wszystkie ministerstwa czy wigowskie, czy torysowskie utrzymywany, celem żywotnym, prawdziwe to be or not be, (być nie być) Wielkiej Brytanji.

Można się dziwić, iż Anglja w najdroższej swjej zasadzie dotknięta, w kwestji życia, w osiągniętym traktacie z Chinami, w otwarciu tej drogi choć nie nowiej, widzi swe zbawienie.

Anglja zawierając traktat z Chinami, i niszcząc zapory które oddzielały Chiny od reszty świata, nie mogła żądać od Rządu Chińskiego aby z żadnym Państwem podobnego nie zawarł traktatu; nie może przeszkodzić, aby w miastach w których reprezentanci handlu angielskiego znajdować się będą, nie znajdowali się także i reprezentanci innych mocarstw; lecz Anglja ma za to wielką korzyść którą osiągnęła przed wszystkimi innymi, a to jest, iż pierwsza do Chin weszła, iż ma w swych rękach wyspy Czusan i Kolong jako rękojmią zupełnej wypłaty, iż wiecznie posiada wyspę Hong-Kong, skąd łatwo jej będzie utrzymywać ciągłe stosunki z wyższymi Chinami, utworzyć ciągłe składy swych wyrobów i niemi zalewać cały kraj.

Zaopatrywanie tej potężnej ilości konsumentów jest swobodnie teraz oddanem europejczykom, i w części Amerykanom, a ile wiadomo nam jest z opisów, Chińczycy bardzo są skłonni do wygod i zbytków. Chiny więc, przypuszczając, iż ludność w przecięciu jest równie bogatą co hiszpańska, lub amerykańska przy zupełnym braku fabryk wyrobów półwełnianych i wełnianych powinny by postawić Anglją w możności zatrudnienia podwójnej liczby robotników, i nadać większą rozciągłość handlowi niż miała w najbardziej kwitających latach bieżącego wieku.

Lecz czyliż mamy zapominać, iż nieznamy dotychczas ani gustu Chińczyków, ani ich mód, iż nie wiemy jeszcze które artykuły mogą mieć u nich więcej lub mniej pewny odbyt, czyliż mamy zapominać, iż nie znamy stosunków tej ludności, iż nie wiemy jaka jest liczba klasy bogatszej jaka uboższej, czyliż w końcu będzie to obojętnem dla władcy państwa Niebieskiego, że Europejczycy wprowadzać będą swe towary potrzeb, swe towary zbytku, swe wyroby i wełniane i metalowe, a wprowadzać złoto jak to dotychczas miało miejsce?

Przy tém handel z Chinami nie jest nowy, istnieje on już od kilku wieków, i nawet wojny lat ostatnich mało tylko go zakłóciły. Zobaczmy numerycznie jak daleko był rozwinięty dotychczas.

Z 7 milionów funtów szterlingów ogólniej i prawdziwej summy wywozowej z Anglii, przypada ledwie 3 miliony na towary bawełniane, wełniane i metalowe.

Przypuścmy iż rozprzestrzenione stosunki możność komunikacji bezpośredniej z wyższymi Chinami przez związki z trzema nowymi portami, zmniejszone koszty transportu, podwyższą w przeciągu lat kilku ten wywóz o 40 procent, czyliż można przypuścić aby w tém samym stopniu tylko wzrastała fabrykacja, znając tę niepowsięgniętą manję spekulacji na wielką skalę. Czyliż przy tém niezastępują na największą uwagę, na najściślejszy rozbiór pytania.

Jakie Chiny posiadają sposoby płacenia za te wyroby angielskie? to jest czy Anglja równą ilość surowych produktów jedwabiu i herbaty może na konsumpcję swego kraju z Chin wywozić, i czy okręty będą miały powrotny ładunek.

Dwie te kwestje niedają się w zadawalający sposób rozwiązać. Gdyż Anglja przy dotychczasowych stosunkach, za opjum i swe wyroby przewyżkę dowozu nad wywozem wybierała w 2/3 prawie częściach wartości ogólnej srebrem i złotem, gdyż chociaż można przypuścić, iż Anglja większą ilość jedwabiu z Chin sprowadzać będzie, stosunek powiększonej konsumcji wyrobów angielskich nie będzie zapewne równym, czemże więc Anglja będzie miała pokryty ten niedobór jeśli nie złotem, które wyprowadzać będzie z Chin, i czyliż rząd Chiński obojętne będzie patrzeć na ten ciągły ubytek drogich kruszców z kraju swego; czyliż nie to jest główną przyczyną skarg, nieporozumień, które spowodowały terażniejszą wojnę, i czyliż nie należy się obawiać nowych z tej przyczyny mogących wyniknąć wypadków.

Najdoświadczeńsi kupcy szkoccy wyrzekli w niedawno podanym adresie iż nie widzą sposobu zapewnienia powrotnego ładunku okrętom angielskim, niezapominajmyż, iż te koszta transportu nie są nieznaczne, niekiedy z assekuracją podwyższają w dwakroć pierwotną wartość towarów, iż bez wywozowego handlu stosunki z Chinami nie mogą dojść do tego stopnia rozszerzenia, jakiegoby należało się spodziewać.

Pozostaje wprawdzie jeszcze jeden sposób zrównania wywozu z dowozem, przez zmienienie cła od herbaty z Chin sprowadzanej, przez powiększenie ilości konsumentów między niższą klasą; ministerstwo angielskie nie jest temu nieprzychylnie, lecz nie jest jeszcze rozstrzygnięciem czy rząd Chiński wetując sobie straty jakie ponosi z opłaty rocznej 7 milionów, niepodwyższy cła wychozowego, a w taki sposób ulżenie to byłoby bezskuteczne.

Zebrawszy więc w treści nasze rozumowania sądzimy, iż nie należy się oddawać zbyt gorącym nadziejom w polepszeniu stosunków ogólnego handlu przez otwarcie Chin, iż bezsprzecznie nowy kraj, nowe tak ogromne targowisko wpłynie na ożywienie fabryk wełnianych i bawełnianych wyrobów angielskich i francuzkich, lecz odplyw wyrobów tych będzie powolny, i w razie najszcześliwszym nieulegając żadnym reklamacjom z strony rządu Chińskiego, za lat kilka dopiero będzie ustalonym i pewnym, iż co do wyrobów wełnianych przy udoskonalonej i tak rozmaitej fabrykacji bawełnianych wyrobów, pierwsze będą musiały znosić ważną konkurencją i większej różności i znacznie niższej ceny; iż ludność chińska, szczególniej mniej zamożna, bawełniane powiększej części nosi wyroby i do nich już przywykła; fabryki więc bawełnianych wyrobów znacznie mogą się ożywić nie tyle jednak i nie w tym stopniu co fabryki wełnianych wyrobów.

Opinia publiczna w tym względzie w Niemczech już się ustaliła, i postępowanie kupców i fabrykantów niderlandzkich w kupnach świeżo poczynionych daje wyobrażenie o widokach, jakie mają co do odbytu na wełniane wyroby.

Wszystkie miasta portowe niemieckie dość sowiec w wełnę są opatrzone, i Berlin do 40,000 centnarów posiadający, po ożywionej spekulacji w ostatnich czasach, zbyle tylko do 10,000 centnarów w gatunkach od 45 do 52 tal. za centnar z podwyższeniem od 4—2 tal. na centnarze w porównaniu z osiągniętymi cenami w miesiącu Listopadzie.

Co do widoków więc w przyszłości nie oddawając się bynajmniej zbyt wygórowanym nadziejom, zbyt mocnym wyobrażeniom o wzniesieniu się cen, sądzę, iż można przy nowych targach jakie się teraz otwierają, liczyć więcej na handel wełny ustalony mniej wachający się, mniej podległy zmianom nagłym, mocnym, zależnym od kaprysu kupca lub fabrykanta, aniżeli spodziewać się podwyższenia znacznego, szczególniej zaś w gatunkach średnich, jako w rodzaju wełny po większej części u nas produkowanym.

Mniemanie, jakoby Anglja głównym odbiorcą, głównym konsumentem wełny z Niemiec i Polski być miała, jest zupełnie błędne doświadczenie upływnych czterech lat dostatecznie dowiodło, iż Anglja przy całej massie fabryk jakie posiada, przy całym ogromie wyrabianych tam wyrobów, przy największym handlu wychodzowym, stara się coraz bardziej wychodzić z konieczności zaopatrywania się w surowe produktu stałego ładun coraz bardziej się stara wystarczyć sama sobie, i wyroby pierwotne surowe z własnych otrzymywać kolonji; długo to jeszcze potrwa nim osiągnie cel pożądaný co do zboża i bydła, lecz co do wełny nie daleką jest przyszłość, gdzie Anglja równą z Francją lub Belgją grać będzie rolę. Niemcy więc a w następstwie i my, nie na Anglję, nie na jej fabryki ale na Francją, Belgją, Hollandją zwrócony mieć powinniśmy wzrok gdyż stamtąd polepszenia, stamtąd wzrostu należy oczekiwać.

W jednym z poprzednich naszych artykułów wykazaliśmy jak ogromny i niespodziewany jest wzrost i postęp hodowania owiec w Australji; wykazaliśmy z drugiej strony jak znacznie przy obfitości zatrudnienia i dobrym bycie, codziennie wzrasta ilość wprowadzanej do Francji wełny z zagranicy, i miło nam jest widzieć naszę twierdzenie sprawdzone urzędowym dowodem według którego wartość wprowadzonej wełny w roku 1841 o 3 miliony franków podwyższoną została, gdyż wartość wprowadzonej wełny do Francji w roku 1840 wynosiła 13 milionów gdy roku 1841 dochodziła 15 i pół milionów franków, i jest niewątpliwa uzasadniona nadzieja, iż konsumcja wełny zagranicznej w Francji z czasem rozszerzyć się musi.

Jeśli co do ogólnego więc skutku jakiego z otwarcia Chin spodziewać się należy, można przypuścić ustalenie ogólnego handlu, i pomnożoną potrzebę surowych produktów, wtedy nie powinniśmy się także oddawać zwoźniczemu nadziejom, i z otwarcia tych punktów oczekiwać mocnego polepszenia. Stosunek ilości produkowanej z ilości konsumowanej w Europie wełny jest jeszcze bez żadnego przybliżenia, i sądzę, iż gałęź ta przy terażniejszej stopie doskonałości fabryk, przy możliwości używania i fabrykowania z mniej średnich a nawet zupełnie średnich wełn mieszanych produktów mody, nie może dojść do ustalonego punktu dopóty, dopóki cena surowego produktu nie zrównoważy się z cenami fabrycznymi. (C. d. n.)

O STOWARZYSZENIACH PRZECIWKO UŻYWANIU NAPOJÓW SPIRYTUSOWYCH CZYLI O TAK ZWA- NYCH TOWARZYSTWACH UMIARKOWANIA.

Zwyczaj używania gorzałki, rumu czyli araku i t. p. spirytusowych napojów, przed niedawnym jeszcze czasem

straszliwą był plagą Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Z pomiędzy 13 milionów wynoszącej ludności, umierało corocznie w skutku nalogowego pijaństwa przeszło 30 tysięcy, nielicząc w to niewolników-negrów, powszechnie temu występki podlegających.

W jednej tylko prowincji New-York 2 miliony ludności mającej, rachowano corocznie około 2,500 karanych sądownie za występki i zbrodnie popełniane w skutku pijaństwa.

Dla wstrzymania złego tak wielkiego, ludzie dobrej myśli dali początek w Stanach Zjednoczonych Stowarzyszeniom trzeźwości czyli umiarkowania, które w krótkim przeciągu czasu nadzwyczajnie się rozmnożyły.

Członkowie tych stowarzyszeń, przyjmują zobowiązanie osobiste wstrzymania się w zupełności od napojów spirytusowych a nawet bardzo umiarkowanego używania piwa i wina. Nie są wreszcie poddani żadnym opłatom; wszystkie wydatki stowarzyszeń pokrywane bywają dobrowolnymi składkami.

W każdym z Stanów Zjednoczonych Amerykańskich istnieje komitet centralny, z którym się znoszą tysiące komitetów powiatowych czyli prowincjonalnych; założyciele albowiem towarzystwa wysyłali do wszystkich miast i wiosek członków, dla przekonania mieszkańców o celu i użyteczności tego rodzaju zakładów.

Wszędzie usiłowano trafić jednocześnie i żadnych nie szczędzono starań ku pomyślnemu powodzeniu zamiaru. A więc:

1) Duchowni wszelkich wyznań gorliwie popierali usiłowania stowarzyszeń. Wymieniają między innymi Synod protestancki w New-York, który dnia 4 Stycznia 1829 r. publicznie obchodził uroczystość religijną na podziękowanie Bogu za natchnienie twórców Stowarzyszeń umiarkowania tak piękną i pożyteczną myślą.

2) Lekarze prawili z karnie publicznych i liczne drukowali pisma, o szkodliwości napojów spirytusowych. Z pomiędzy mnóstwa ogłoszonych dzieł w tym przedmiocie odznacza się odpowiedź 25 lekarzy amerykańskich na 21 zapytań uczynionych im dnia 21 Maja 1830 r. przez Stowarzyszenie umiarkowania w New-York.

3) Rozdawano tysiącami bezpłatne broszury i wydawano nawet czasopisy wyłącznie temu przedmiotowi poświęcone; pisma publiczne tymczasem, wszystkie bez wyjątku wiele ze swojej strony podobnych umieszczały artykułów.

Około 2 milionów osób przystąpiło w Stanach Zjednoczonych do Stowarzyszeń umiarkowania.

Ze sprawozdania prezydenta komitetu wykonawczego w New-York, okazuje się, że w początku r. 1831 w jednym tylko stanie New-York było 700 Stowarzyszeń umiarkowania, a w nich 100,000 członków; drugie tyle osób wstrzymało się także od napojów spirytusowych, lubo imion swoich na listę stowarzyszonych nie zaciągnęło. Summy zaoszczędzone w skutku tej reformy wynosiły pod on czas w jednym stanie New-York około 6 milionów dolarów, co czyni 51 milionów złp.

W r. 1832, przeszło tysiąc ustało gorzelni i innych fabryk napojów spirytusowych; mnóstwo szynkarzów dobrowolnie rzekło się ich handlu. W wielu okolicach dziewczęta nie chciały zaślubiać młodzieńców, którzy nie wstąpili do Stowarzyszeń umiarkowania; ojcowie nie

przyjmowali ich na zięciów swoich. Właściciele fabryk i warsztatów nie wypłacali robotnikom w sobotę, ale w poniedziałek wieczorem, a to w celu zapobieżenia strwożenia grosza na pijatykę w niedzielę i poniedziałek, zwyczajowi, nieszczęściem, bardzo upowszechnionemu po wszystkich niemal miejscach.

Członkami Stowarzyszeń umiarkowania są po większej części młodzi ludzie, ale bojaźń pogardy, którą młodzież amerykańska starców-pijaków okrywa, często i na nich bardzo pomyślny wpływ wywiera.

Wszystkie bez wyjątku Stowarzyszenia umiarkowania przyjęły za zasadę pogardzać niepoprawnymi pijakami, a nieopuszczać żadnego środka ku odwiedzeniu od tego nalogu tych wszystkich, o których poprawie niezwapiono jeszcze.

Tak szczerze zabiegi stowarzyszonych, musiały wyrodzić w krótkim lat upływie najzbawienniejsze skutki. Wszędzie zmieniły się obyczaje; zaledwo niegdyś przestąpiłeś próg mieszkania amerykańskiego, jużci podawano kieliszek gorzałki lub rumu, dzisiaj, zwyczaj ten wcale nie istnieje.

Nawet z marynarki, gdzie nałóg używania spirytusowych napojów za niczem nieprzepartą potrzebę i konieczność długo był uważany, tysiące osób przystąpiło do Stowarzyszeń umiarkowania. Wielka ilość okrętów amerykańskich odbywa dzisiaj dalekie podróże niemając wcale na pokładzie gorzałki ni rumu; zwyczaj ich używania zastąpiło kakao, aw niedzielę dwie szklanki wina. »Nigdy, pisze jeden z kapitanów okrętu, mówiąc o podróży bez rumu i gorzałki odbytej, nie byłem szczęśliwszy, nigdy bardziej zadowolony z okrętowej osady i z wszystkich podwładnych moich; każdy był uważniejszy, pilniejszy, weselszy i posłuszniejszy zarazem; nie miałem wcale tą razą chorych na pokładzie.«

Podług szóstego sprawozdania, w r. 1834 przez Towarzystwo amerykańskie umiarkowania ogłoszonego 2,000 fabryk napojów spirytusowych i 6,000 szynków odstąpiło tego sposobu zarobkowania; przeszło 15,000 nalogowych pijaków wróciło do trzeźwości; 700 okrętów nie brało wcale na pokład gorzałki i rumu, a chociaż w długich swoich podróżach, w przeróżnaitych znajdować się musiały klimatach, stan zdrowia osób osadę ich składających był bez porównania pomysłniejszy aniżeli przy używaniu napojów spirytusowych. I rzecz godna uwagi, że od czasu kiedy ta reforma do marynarki kupieckiej wprowadzona została, stowarzyszenia zabezpieczeń (assekuracje okrętowe) daleko niżej wymagają opłaty od okrętów, których osada napojów spirytusowych nie używa.

Zaprowadzenie Stowarzyszeń umiarkowania w Stanach Zjednoczonych Amerykańskich, ogromnych, nieobrachowanych stało się powodem korzyści; szczególnież widocznymi są one w fabrykach wszelkiej nazwy i rodzaju i między wyrobnikami w powszechności. Jeżeli tam widzisz człowieka znoszącego trud z wytrwałością, wieczorem wesoło od swojej odchodzącego pracy, a nazajutrz rzeźwo i obochozo nanowo ją rozpoczynającego, możesz być pewnym, że robotnik ten nie używa napojów spirytusowych.

Szkocja z zapalem rzuciła się do zaprowadzenia u siebie stowarzyszeń umiarkowania, a piękny jej przykład wkrótce w Anglii i Irlandji znalazł zwolenników.

Na raz jeden zjawily się w tych krajach Stowarzyszenia umiarkowania po wsiach, miastach, uniwersytetach, pułkach, fabrykach i t. d.

W początku roku 1832, Szkocja liczyła już 181 stowarzyszeń umiarkowania, a w nich przeszło 41,000 członków. Sprzedaż spirytusowych napojów w wielu okolicach zmniejszyła się znacznie, a natomiast mięsa, chleba i t. d. potrzebowano więcej. Kobiety publicznie wyznawały, że od czasu jak ich mężowie wyrzekli się napojów spirytusowych, położenie ich daleko szczęśliwsze o wiele miłszsze się stało. Spokojność domowa, pożywienie zdrowsze, smaczniejsze, posilniejsze, mieszkanie wygodniejsze, odzież porządniejsza, wychowanie dzieci staranniejsze, byt lepszy w ogólności, był wszędzie nagrodą tej godnej rozumnego jestestwa reformy.

Mamyż potrzebę zachęcać współziomków naszych do tak szlachetnego naśladowania?... Mamyż im obszerniejsze, rozleglejsze stowarzyszeń umiarkowania wystawić korzyści?... Jeżeli ich jeszcze mało, tedy każdemu osobista rozważa tysiącami ich niezawodnie dostarczy. Czy zaś taka reforma udać się może u nas, dosyć odpowiedzieć starowiecznym zdaniem: — Wszystko jest podobne, kiedy chęci są szczerze.

SPOSOB BARDZO UZYTECZNY SUSZENIA i ZBIERANIA KONICZYNY.

Gdy ściąć koniczynę, zacznij rozrzucić słomę na pokosach tak grubo, jak leży koniczyna, drugi zaś człowiek niech ją zgarnia widłami i w kupki składa tak, aby słoma dostała się wewnątrz; kupki nie powinny być wyższe nad 4 lub 5 stóp. W tym stanie zostawiają się przez dwa lub trzy dni, podług tego jak pogoda służy; następnie kupki się rozrzucą i tak roztrzasa, aby słoma z koniczyną dobrze się zmieszała; skoro słoma zupełnie wyschnie, na co zwykle jednego dnia potrzeba, zgarniają się kupki na nowo, i w stogi obejmujące od 4 do 5 set tychże kupek układają, i tak przez 6 lub 8 dni na polu zostają.

Podług tego sposobu, dwa razy się tylko koniczyna przerabia, raz gdy ją ze słomą w kupki zgarniano, drugi, gdy ją roztrzasało i w stogi układano; robiąc zaś koło niej w sposób zwyczajny, potrzeba na to stracić 3 albo 4 dni jeden po drugim i czekać w niepewności nim dobrze wyschnie.

Słoma zmieszana z koniczyną zabiera z niej, w ciągu tych dwóch lub trzech dni, jak z nią w kupkach zostawała, wszelki nieprzyjemny zapach, wyciąga wilgoć i niedopuszcza zagrzać się koniczynie, co się łatwo zdarza, gdy jest sama i nieczęsto przewracana; a przytem złożonej w kupki deszcz nie zaszkodzi, powietrze, wiatr, słońce spieszenie ją wysuszą, obok tego stanie się miękka i wcale żadnym nie przejmie się kurzem. Ze słomy też otrzymuje się w tym razie wielka korzyść, gdyż powiększa ilość paszy, zmniejsza gorąco w koniczynie, przy-

spiesza jej zbiór, a co ważniejsza jeszcze, mieszając tak zebraną koniczynę ze starem, twardem, a nawet stęchłym sianem, któregooby było w żadnym sposobie samego jeść nie chciało, można być pewnym, że smacznie je zjadać będzie.

WIADOMOŚCI HANDLOWE.

Z B O Ź E.

Berlin 29 Grudnia. — W pszenicy niema handlu, na miejscu pstrokata polska 90—91 f. 48—46 tal., jasno pstrokata 50—48 tal., biała szlaska 51—50 tal., żółta 45—44 tal., na dostawę wiosenną biała i żółta szlaska 46 tal. Żyto na miejscu wczoraj polepszyło się nieco. Notujemy 85—86 f. na 36—37 tal., ładunki poznańskie można dostać na 35 tal. Jęczmień wielki na miejscu nie ma zapasu, płaconoby po 32 tal., na dostawy wiosenne można dostać na 29 tal. Mały jęczmień na miejscu 30—31 tal. Owies na miejscu 23—22 tal., na wodzie 23 tal., żądano na wiosenną dostawę 21—22 tal.

Szczecin 28 Grudnia. — Żyto na miejscu ciągle nominalnie żądają 33—34 stosownie do gatunku, na wiosnę 33 tal.

Dzisiejszy targ ładowy. Pszenicy przedano 8 wespli po 40—42 tal., żyta 6 wespli po 34—36 tal., jęczmienia 2 wesple po 25—26 tal., owsa 2 wesple po 21 tal.

Magdeburg 29 Grudnia. — Najwyższe i najniższe ceny w dniu 27 Grudnia: Pszenica 43 tal.; jęczmień 37 tal., owies 29—28 tal.

KURS GIELDY WARSZAWSKIEJ.

		Dnia 7 Stycznia 1842.	
		żądają	dają
		R. s. k.	R. s. k.
I. W E X L E.			
Berlin 100 talarów	2 M.	94 5	93 90
Gdańsk 100 talarów	2 M.	93 60	93 60
Hamburg 300 m. k.	2 M.	142 50	142 30
Londyn fun. sterlin.	3 M.	—	6 10
Lipsk 100 talarów	2 M.	—	—
Moskwa 100 rub. srebr.	1 M.	—	—
Petersburg ditto	1 M.	—	99 50
Paryż 300 franków	2 M.	76 20	76 20
Wiedeń 150 zł. reńskich	2 M.	98 70	98 10
Wrocław 100 talarów	2 M.	94 5	93 60
2. M O N E T Y.			
Rosyjskie Imperjały		—	—
Holand. dukaty nowe		—	—
ditto stare ważne		—	—
Frydrychsdory Pruskie		—	—
Rosyjskie assygnaty		—	—
Austrjackie bilety bankowe za 150 złr.		—	—
3. P A P I E R Y.			
Listy zastawne białe, daw. bez kup. (*)		—	—
ditto ditto nowe		14 85	14 85
Oblig. skarbowe na zł. 1000		—	—
Obligacje częstkowe na zł. 500		—	—

(*) Wartość kuponu kop. 1 5/16.